

Așa precum, în lumea filmului, prestigiul maxim este adus de premiile de la Cannes, Berlin sau Veneția, pentru folclor, marile trofee vin din Palma de Mallorca, Agrigento și Dijon.

Știți ce se spune: muzica și dansul maramureșean sunt ambasadorii noștri cei mai de nădejde. Așa o fi, numai că, în ultimii ani, singurii ambasadori veritabili și constanți ai județului Maramureș peste hotare, au fost doar Ansamblul Folcloric Național „Transilvania” din Baia Mare, respectiv Grupul „Iza” din Hoteni.

„Băimărenii” au ca palmares, în afara concertelor de pe mari scene ale lumii, o serie de premii internaționale de prestigiu: locul 2 la Festivalul din Palma de Mallorca -Spania în 1993, medalia de aur la Festivalul Păcii de la Belgrad - Iugoslavia în 1995, locurile 3 și 2 la Palma de Mallorca în 2003 și 2005, locul 1 la Festivalul de la Agrigento - Italia în anul 2007 precum și Marele Premiu și trofeul „Templul de Aur”, obținute tot la Agrigento în 2014.

□ Ioan Pop-Popicu și Grupul „Iza” – magicienii horelor

Membrii Grupului „Iza”, condus de către Ioan Pop-Popicu din Hoteni, nu cântă muzică populară, ci folclor (e o diferență!) și nu participă la competiții, ei colindând lumea în calitate de păstrători ai celei mai arhaice și pure linii a muzicii autentice maramureșene. Această calitate le-a fost recunoscută peste tot, ei concertând în multe locuri, începând din Europa și până în Orientul Apropiat și Îndepărtat, Africa de Nord, ori în ambele Americi, performând în locuri precum aula Parlamentului Francez de la Paris, Expoziția Mondială de la Sevilla, Bienala de Muzică de la Lyon, la International Early Music Festival din Glasgow, dar și acasă, la Cerbul de Aur de la Brașov, ori la inaugurarea Cluj Arena, în fața a 40 de mii de spectatori. Spectacolele de teatru în care joacă (mai ales cu tragedia antică „Electra”, repusă în scenă pe un tulburător fond muzical), au făcut și continuă să facă turnee prin toată lumea. Cea mai recentă ieșire memorabilă a lor peste hotare a avut loc în luna martie a.c., în SUA, la invitația Universității Irvine (California).

Maestrul Ioan Pop-Popicu (cu sau fără membrii Grupului „Iza”), a imprimat o serie de albume în țară, inclusiv cu virtuozul româno-american Sherban Lupu, dar și în străinătate.

Iată numele acestor înregistrări, aflate cu greu, din pricina modestiei exagerate a protagoniștilor:

Hori și zîcăli moroșenești

(Ethnophonie, București, 1992),

Fost-am și eu oarecând

(Sonex, Zalău),

Romanian, Ukrainian and Jewish music from Maramureș

(Ethnophonie, București, 2002),

De pe Iza, de pe Mara

(Electrecord, București),

O vară fierbinte pe Iza

(Societatea de Concerte, Bistrița, 2009) sau

Când m-o făcut mama în lume

(Euromusic, Cluj-Napoca, 2015).

În 1994, Ioan Pop-Popicu a fondat grupul „Popeluc”, împreună cu muzicienii britanici Peter și Lucy Castle, cu care a concertat vreme de câțiva ani în România și în Anglia, performând inclusiv la BBC. Din colaborarea acestora au rezultat albumele:

Maramures et cetera

(Matso, UK, 1994),

Live at Pebble Mill

(Matso, UK, 1995) și

Blue Dor

(Steel Carpet Music, Belper, UK, 1996). Tot în străinătate, Ioan Pop-Popicu a fost principalul protagonist pe albumele Iza:

Noël en Maramureș. Roumanie, vol. 4

(Buda Records, Paris-Budapest, 1998) și, mai ales,

Romania. Festive music from the Maramureș region

(Smithsonian Folkways Recordings, Washington D.C, 2014, scos sub impresionanta etichetă „UNESCO collection of traditional music”).

Și, tot peste hotare, Ioan Pop-Popicu, alături de alți artiști români, și-a înregistrat o parte dintre cântece pe albumele Romania:

Music for strings from Transylvania

(imprimat de prestigiosul CNRS - Musée de l'Homme, Harmo, Paris, 1995, sub eticheta “Le chant du monde”),

Fiddle music from Maramureș

(Steel Carpet, UK),

Authentic Romania

(APM Music, Sonoton, Hollywood-New York, 1999),

The Edge of the Forest: Romanian Music from Transylvania

(Music of the World, SUA, 1999) sau

Original music from Romania

(Rosenklang, Rot-Haslach, D, 2010)...

Nu ne mai rămâne decât să afirmăm că maestrul Ioan Pop-Popicu merită din plin titlul de Tezaur Uman Viu, chiar dacă Ministerul Culturii nu i-a oferit, încă, recunoașterea meritată.

În rest, Maramureșul se laudă cu o lungă serie de ansambluri folclorice și performeri individuali, marea lor majoritate mulțumindu-se cu recunoașterea pe plan autohton, ori, eventual, în sânul emigrației românești din Vest, nu între occidentalii propriu-ziși.

Dintre cei care au confirmat, pentru străini, peste hotare, îi putem aminti pe:

Victoria Darvai

(premiu la festivaluri internaționale de folclor din Polonia, Rusia, Austria),

Titiana Mihali

(câștigătoare a Colierului de Aur de la Festivalul Internațional de Folclor din Dijon – Franța în 1968 și a unor festivaluri din Polonia și Iugoslavia),

Viorel Costin

(Colierul de Argint la Dijon în 1991 și laureat la festivaluri folclorice în Spania și SUA),

Gheorghe Turda

(Colierul de Argint la Dijon în 1993 și câștigător al unor festivaluri din Croația, Turcia, Germania și Canada),

Ansamblul „Maramureșul” din Vișeu de Sus

(premiu la festivaluri din Polonia și Belgia și trofeul „Zeița de Aur”, la Efes – Turcia, în anul 1978, obținut sub conducerea lui Gavril Ghiur),

Frații Petreuş

și alte câteva nume de mare calibru.

□ Mara, ieri și azi

Când spunem muzică și dans în Țara Maramureșului, probabil primul nume care ne vine în minte este Ansamblul folcloric „Mara” de pe lângă Casa de Cultură (mai nou Centrul Cultural) din Sighetul Marmației. Înființat în 1968, Ansamblul a câștigat peste hotare câteva premii prestigioase : în 1976, la Dijon: „Discul de Aur” și „Colierul de Argint”, respectiv în 1980, la Hamburg (Germania): premiul „Europa” al Fundației F.V.S. În rest, „Mara” a efectuat numeroase turnee, în țări din Europa, America sau Asia, bifând participări apreciate, dar fără a mai obține premii majore, sau o reală notorietate internațională.

Ce s-a ales din Ansamblul „Mara” de altădată? (Autor: Teofil Ivanciuc)

Scris de Teofil Ivanciuc

Joi, 11 Iunie 2015 21:08 - Ultima actualizare Vineri, 12 Iunie 2015 07:31

Cum se poate explica vârful din anii 1970 și declinul ulterior? Doi dintre foștii directori ai Ansamblului, Ioan Ardelean-Pruncu și Echim Vancea, au pus succesul pe seama nemaipomenitului coregraf de atunci, care a fost regretatul Gavril Ghiur. Profesorul Ioan Ardelean-Pruncu ne-a mai spus că „Discul de Aur” de la Dijon din 1976, obținut de „Mara” pentru partea muzicală, își datorează meritul principal viorii celui mai mare „ceteraș” al Maramureșului postbelic, adică lui Gheorghe Covaci-Cioată din Vadul Izei.

În afara acelor oameni menționați, ar mai fi și alte motive pentru care Ansamblul „Mara” a fost atât de bun în acei ani. Ioan Pop-Popicu, fost membru al ansamblului în anii 1970, ne-a declarat: „A fost altfel, noi eram țărani adevărați, care „jucam” duminica, la Jocul Satului și cântam nativ, la muncile câmpului. Generațiile ulterioare, rupte de viața autentică a satului acelor timpuri, nu au mai putut beneficia de experiențele pe care le-am trăit noi. În plus, atunci, la Dijon, am fost evaluați inclusiv în timpul liber, în felul cum ne comportam în afara scenei, în viața de zi cu zi. Am câștigat și pentru că ne-am purtat impecabil”.

Întrebarea vine firesc: ar putea oare „Mara” să-și egaleze din nou performanțele din 1976 și 1980 și să cucerească mari premii internaționale, așa cum continuă să o facă și azi Ansamblul „Transilvania” din Baia Mare? Posibil, dacă ar exista oameni, bani și voință.

La capitolul oameni, există atât capital uman, cât și potențial. O parte dintre cântăreții și dansatorii din trupa actuală sunt buni (plus că pe lângă ei mai există destui alții, care ar putea fi cooptați) și ar putea performa competitiv, de ar fi antrenați intensiv de profesioniști de calibru (adică oameni de talia lui Ioan Pop-Popicu). Și un coregraf bun s-ar putea găsi...

Banii pentru pregătirea la nivel semi-profesional a Ansamblului? S-ar putea găsi în bugetul orașului, dacă s-ar dori aceasta. Ori, dacă Centrul Cultural nu ar mai plăti chiria de 80.000 RON/an către Episcopia Ortodoxă, instituție ajunsă, prin „grija” politicienilor, proprietară a Palatului Cultural sighetean. Și, apoi, se pot întocmi proiecte de finanțare...

Așadar ar mai rămâne un singur lucru: voința. Aici este de fapt problema, pentru că dirigenții de care depinde din nefericire totul în cazul de mai sus și care ar putea face lucrurile să se miște, nu par să să manifeste deocamdată nici cea mai mică apetență pentru anvergură și notorietate internațională.

Așa că, până una alta, Ansamblul „Mara” rămâne captiv în cvasianonimat, așteptând vremuri mai bune...

Ce s-a ales din Ansamblul „Mara” de altădată? (Autor: Teofil Ivanciuc)

Scris de Teofil Ivanciuc

Joi, 11 Iunie 2015 21:08 - Ultima actualizare Vineri, 12 Iunie 2015 07:31

AUTOR ©Teofil Ivanciuc, iunie 2015

SURSA:

[Teofil Ivanciuc Blog](#)

FOTO:

Ansamblul „Mara” la Dijon, în anul 1976